

Opera: OTELLO Teatro Maggio Fiorentino 2020 – 158 minutter ex. pause.

I Verdis *Otello* skæres Shakespeares drama ind til benet, så karaktererne og konflikten skabt af den jaloux og ondsindede Jago står knivskarpt – forstærket af Verdis medrivende musik. Verdi så Jago som 'djævelen, der sætter det hele i værk'. Jagos evne til at vikle Otello og den skønne Desdemona ind i et spind af altødelæggende løgne er operaens kerne i et drama, der kan ses igen og igen. Instruktøren Valerio Binasco henlægger denne tidløse historie til 1. verdenskrig. Det er maestro Zubin Mehta som dirigerer forestillingen med en stjernebesætning bestående af Fabio Sartori som Otello, Marina Rebeka som Desdemona, Luca Salsi som Jago, Riccardo Della Sciucca som Cassio og Francesco Pittati som Roderigo.

Den oprindelige handling.

1. akt

Under en voldsom storm er folk samlet en havneby på Cypren, hvor man venter spændt på hærføreren Otellos ankomst efter en kamp mod tyrkerne. Otello bliver hyldet, da han sikkert når i havn. Hans hustru Desdemona tager imod ham sammen med hans intrigante fændrik Iago og hans tidligere rival Roderigo. Iago vil tage hævn, fordi han er blevet forbigået ved en forfremmelse, som i stedet tilfaldt løjtnant Cassio. Iago lægger skumle planer med Roderigo og drikker Cassio fuld for at provokere ham til en duel mod Montano. Under duellen bliver Montano såret, og da Otello opdager det, degraderer han Cassio. Dog maner Otello alle til ro og sender dem bort, bortset fra sin hustru. Akten slutter med kærlighedsduet mellem Desdemona og Otello.

2. Akt

Iago råder Cassio til at bede Desdemona om at gå i forbøn hos Otello. Da Otello kommer, begynder Iago snedigt og ondt at antyde en kærlighedsaffære mellem Desdemona og Cassio. Desdemonas glemte lommeørklæde spiller en afgørende rolle i dramaets udvikling.

3. Akt

Iago fortsætter sin ondsindede forgiftning af Otellos sind. Desdemona går igen i forbøn for Cassio men kan ikke vise det lommeørklæde, hun har fået af Otello! Dramaet bevæger sig hastigt mod katastrofen, for Otello beslutter i vanvittigt jalousi, at han vil dræbe hende.

4. Akt

I Desdemonas soveværelse gør Iagos hustru, kammerpigen Emilia, Desdemona klar til natten. Desdemona beder Ave Maria og lægger sig til at sove. Otello træder ind og vækker hende med et kys, hvorpå han siger, at hun skal dø, fordi hun elsker Cassio. Desdemona benægter og bedyrer sin uskyld, men Otello kvæler hende. Emilia vender tilbage til værelset og fortæller, at Cassio har dræbt Rodrigo; Desdemona fortæller med svag stemme, at hun er uretfærdigt anklaget og dør. Da kommer Lodovico, Cassio, og Iago. Iagos intrige bliver afsløret, og han styrter ud. Da Otello bliver klar over, at han har dræbt sin uskyldige hustru, begår han selvmord med sin dolk og siger sin døde hustru farvel.

Dirigent: Zubin Mehta er en indisk dirigent med fokus på vestlig og østlig klassisk musik. Han er musikdirektør emeritus for Israel Philharmonic Orchestra og dirigent emeritus for Los Angeles Philharmonic. Mehtas far var grundlæggeren af Bombay Symphony Orchestra, og Mehta modtog sin tidlige musikalske uddannelse fra ham. Da han var 18 år, meldte han sig ind på det statslige musikakademi i Wien, hvorfra han efter tre år blev færdiguddannet med diplom som dirigent. Han begyndte at vinde internationale konkurrencer og dirigerede Royal Liverpool Philharmonic i en alder af 21. Fra 1960'erne fik Mehta erfaring ved at erstatte berømte maestroer over hele verden. Mehta var musikdirektør for Montreal Symphony Orchestra fra 1961 til 1967 og for Los Angeles Philharmonic fra 1962 til 1978, den yngste musikdirektør nogensinde for et større nordamerikansk orkester. I 1969 blev han udnævnt til musikrådgiver for Israel Philharmonic Orchestra og i 1981 blev han dets musikdirektør for livet. Fra 1978 til 1991 var Mehta musikdirektør for New York Philharmonic. Han var chefdirigent for Maggio Musicale Fiorentino i Firenze fra 1985 til 2017. Han er æresborger i både Firenze og Tel Aviv og blev æresmedlem af Wiener Staatsopera i 1997 og i den bayerske statsopera i 2006. Titlen som æresdirigent blev tildelt ham af adskillige orkestre over hele verden. I 2016 blev Mehta udnævnt til æresdirigent for Teatro San Carlo, Napoli. Mehta dirigerer ikke mindre end 28 forskellige steder, opera messer mv. i sæsonen 2021-2022.

Instruktør: Valerio Binasco er en italiensk skuespiller, sceneregissør og dramatiker. Binasco har udover *Otello* instrueret Hindemiths *Cardillac*.

Otello: Fabio Sartori er italiensk tenor. Han er især kendt for sine fortolkninger af italienske roller af Giuseppe Verdi, Giacomo Puccini og af Verismo. Han er regelmæssig gæst på La Scala. Han optræder på de fleste store europæiske operascener.

Desdemona: Marina Rebeka er en lettisk sopran, aktiv på både opera- og koncertscener. Associeret med Violetta i Verdis *La traviata* optræder hun primært i det italienske og franske repertoire fra det 19. århundrede, især værker af Gioachino Rossini, ud over Donna Anna i Mozarts *Don Giovanni*, en anden hyppig rolle. Uddannet i Letland og Italien fik hun sin professionelle debut i 2007. Efter sit internationale gennembrud i Rossinis *Moses og Faraon* på Salzburg-festivalen i 2009 har hun sunget hovedroller på blandt andet Wiener Staatsoper, Metropolitan Opera og den lettiske nationalopera. Rebeka har indspillet under sit eget mærke "Prima Classic" siden 2018. Hun havde tidligere indspillet for Warner Classics og BK-Klassik.

Jago: Luca Salsi er italiensk bariton. Han er verdensberømt for sin fortolkning af Verdiroller, som har bragt ham til de allerstørste operascener. I 2020 synger han for første gang i en ikke Verdirolle i Ponchiellis opera *La Gioconda* på La Scala. I sæsonen 2021-2022 synger Salsi på ikke mindre end 22 af de store europæiske operascener.

Cassio: Riccardo Della Sciucca er italiensk tenor. Han tog eksamen på Accademia del Teatro alla Scala di Milano i 2019, hvor han studerede vokal teknik og repertoire med Luciana D'Intino, Renato Bruson, Vincenzo Scalerà. Det gav ham mulighed for at debutere i Teatro alla Scala i prestigefyldte operaproduktioner. Han er vinder af flere priser.

Roderigo: Francesco Pittati er italiensk tenor. Han studerede violin og komposition, inden han afsluttede sin vokaluddannelse ved Salerno Conservatory. Han fik sin professionelle debut i Verdis *Macbeth* i Salerno i 2006 og har siden optrådt på førende operahuse og festivaler over hele verden.

Giuseppe Fortunino Francesco Verdi 1813-1901 var italiensk romantisk komponist, der primært komponerede opera. Han var en af det 19. århundredes mest indflydelsesrige komponister. Han følger den franske og tyske indflydelse og bryder med sin tids bel-canto-klichéer og stiller sangen i musikdramaets tjeneste.

Han komponerede blandt andet en række operaer med politiske budskaber. I 1850'erne opnåede hans kunst verdensry. Verdi var også en stor patriot og meget aktiv i processen for Italiens samling, der fandt sted i 1860. Han var deputeret i det første republikanske parlament i Torino 1850 og senere senator i Rom 1860.

Han oplevede store kunstneriske sejre, men også kunstneriske nederlag og familiære tragedier, som han aldrig kom sig over. Verdi havde mere eller mindre trukket sig tilbage til sin landejendom, da hans anden kone Peppina, Giulio Ricordi og Arrigo Boito fik lokket Verdi til at skabe sine ypperligste og bedste operaer, *Otello* og *Falstaff*. En medvirkende årsag kunne være Verdis kærlighed til Shakespeare. Verdi var 80 da *Falstaff* blev uropført. Da Verdi engang blev spurgt om hvilket af hans arbejder han betragtede som sit største, svarede han "Det kan der ikke herske tvivl om, det er det hvilehjem for ældre musikere og sangere jeg har bygget i Milano." Et storslået menneske, der afviste alt pomp og pragt, når det gjaldt ham selv.

Om operaen Otello. Verdi var tilbageholdende med at skrive noget nyt efter Aidas succes i 1871, og han trak sig tilbage fra operaen. Det tog hans Milano-udgiver Giulio Ricordi de næste ti år, først at tilskynde til revision af Verdis *Simon Boccanegra* fra 1857 ved at introducere Boito som librettist og derefter begynde den hårde proces med at overtale og tilkalde Verdi for at se Boitos færdige libretto til *Otello* i juli/august 1881. Men processen med at skrive de første udkast til librettoen og revisionsårene, hvor Verdi hele tiden ikke lovede noget, trak ud. Det var først i 1884, fem år efter de første udkast til librettoen, at samarbejdet begyndte, hvor det meste af arbejdet sluttede i slutningen af 1885. Da operaen endelig havde premiere i Milano den 5. februar 1887, viste den sig at være en bragende succes, og yderligere iscenesættelser af *Otello* fulgte snart på førende teatre i hele Europa og Amerika.

Arrigo Boito, som selv var komponist og endnu huskes for sin opera *Mephistopheles*, har med sin libretto efter Shakespeares tragedie skabt et mesterværk af en operalibretto. Musikken viser, hvilke højder i sin kreativitet Verdi i sin alderdom havde nået. Det er til stadighed italieneropera med strålende melodiske indfald: stormens rasen, Otellos og Desdemonas kærlighedsmotiv, lagos trosbekendelse og Desdemonas Ave Maria. Operaen er gennemkomponeret og viser i flere passager, at Verdi var velkendt med Wagners værker.

Uropført Milano 1887.
Det Kongelige Teater 1898.
Revideret af Johannes Føns 1940.

Tekstansvarlig: *Walter Planhof*.